Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 210 ◆ Вівторок, 29 жовтня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

ПІДПИСАНО ДОГОВІР

Минулої п'ятниці у Києві між Україною і Білоруссю було підписано договір про принципи торгово-економічного співробітництва між підприємствами та організаціями республік на 1992 рік. Від України документ підписали Державний міністр у справах економіки Анатолій Мінченко, Державний міністр — міністр сільського господарства Олександр Ткаченко. Від Білорусі — заступник Голови Ради Міністрів Республіки Білорусь Микола Костіков, який у бліц-інтерв'ю нашому кореспондентові так оцінив підписання договору: «Гадаємо, це — гарний початок і продовження нашої співпраці».

КЛИН — КЛИНОМ!

Як відомо, депутат Кримської АРСР Ю. Мєшков на знак протесту проти рішення Верховної Ради Криму не вносити до порядку денного сесії питання про денонсування Акта 1954 року про передачу Криму Україні, оголосив голодовку. До нього приєдналися колишні «афганці» з клубу «Баграм». Та, незабаром, на площі перед будинком Верховної Ради Криму, де стоять палатки голодуючих, з'явився альтернативний табір. Оголосили голодовку чотири журналістки: Тетяна Коробова та Олена Громова з Кримського телебачення, Ліля Буджурова з кримськотатарської газети «Авдет» та Олена Савченко з «Кримського комсомольця». Вони заявили, що акція їхніх суперників — провокаційна і може привести до громадянської війни. Голодують жінки під трьома прапорами: російським, українським та татарським.

ПОЦІЛИЛИ ЛИШЕ В ГОЛОВУ

Реакційні сили в країні все ще становлять реальну загрозу, вважає президент СРСР Горбачов. У своїй книзі про спробу серпневого перевороту, уривки з якої опублікувала західна преса, він пише, що «ми поцілили лише в голову дракона».

ДЕМОНСТРАЦІЯ У БАКУ

В суботу близько 100 тисяч осіб узяли участь у демонстрації протесту проти політики президента Муталібова. Демонстранти критикували азербайджанського президента за те, що він разом з лідерами семи інших республік підписав звернення до України не відокремлюватися від Союзу. На їхню думку, цей заклик іде врозріз з дискусіями про незалежність, які точаться зараз у парламенті Азербайджану.

ЗАМІСТЬ КПРС

Соціалістична партія трудящих створена в Росії. Рішення про це ухвалено на установчій конференції, яка відбулась у Москві. Її делегати наголосили, що за своєю суттю нова партія стане спадкоємницею КПРС. Вони також висловили різку критику на адресу Горбачова, який своїм указом припинив діяльність компартії.

Наші діди радили: коли їсти хочеться, не варто про їжу думати. Інша народна мудрість радить: краще мати синицю в жмені, аніж мріяти про журавля у небі. То що робити, якщо і синиці у руці немає? Мріяти про краще життя. По-крупному... Як мріють ці діти.

Фото Вячеслава ПУШКАРЬОВА.

ВЧОРА до Києва прибув президент Баварського ландтагу — земельного парламенту В. Форндран. В аеропорту високого гостя зустрічали перший заступник Голови Верховної Ради України І. Плющ, керівник Секретаріату Верховної Ради М. Хоменко, Генеральний консул ФРН у Києві Х. Граф фон Бассевітц.

ДЕПУТАЦІЇ від України не буде на сесії Ради Союзу Верховної Ради СРСР. Як повідомив депутат Борис Васильєв, який тимчасово виконував обов'язки Голови Ради Союзу, парламент України вирішив направити у Верховну Раду СРСР тільки спостерігачів, причому лише — у Раду республік.

ІЗ ЗВЕРНЕННЯ Президента РРФСР Бориса Єльцина до народу вчора почалася робота п'ятого (позачергового) З'їзду Народних Депутатів РРФСР.

Депутати мають провести вибори Голови Верховної Ради Росії, обговорити напрями реорганізації парламенту і проект нової Конституції РРФСР.

ЩЕ ОДНА НЕЗАЛЕЖНА РЕСПУБЛІКА

Віднині Туркменистан є незалежною демократичною республікою, говориться у законі «Про незалежність і основи державного устрою», ухваленому республіканською Верховною Радою. Таке рішення туркменський парламент прийняв після референдуму 26 жовтня, під час якого 94 відсотки громадян проголосували за республіканський суверенітет.

РОСІЙСЬКІ ГРОШІ

Росія неминуче матиме власні гроші. Про це заявив начальник управління інформації Центрального банку цієї республіки Бєляєв. За його словами, поява російської валюти, а робота з метою її створення вже провадиться, стане відповіддю на аналогічні кроки колишніх радянських республік.

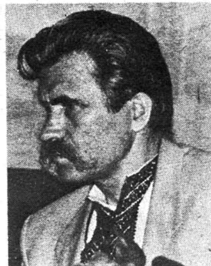
6 Віктор АНТОНОВ: «ОБОРОННИЙ КОМПЛЕКС — ЦЕ МОНСТР, ЩО ПОЖИРАВ КОШТИ, ЯКІ, ПРАВДА, НІКОЛИ НІХТО НЕ РАХУВАВ, ВВАЖАЮЧИ, ЩО ОБОРОНА — СВЯТЕ ДІЛО. ВОНО ТО СВЯТЕ, АЛЕ КОНТРОЛЮВАТИ ЙОГО ТРЕБА ОБОВ'ЯЗКОВО».

7 ВЛАСНІСТЬ. НАРОД. МАЙБУТНЄ

Де не живуть українці — в Канаді, в США, в тій же Південній Америці чи в Європі — вони ніде не зубожіють. Теж саме росіяни, євреї, греки й інші. Отже, потенціал у народу України є. Яким же має бути суспільний устрій в Україні, щоб той потенціал розкрився найкращим чином?

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

Левко ЛУК'ЯНЕНКО: «Відродження ще не починалось»

ГОЛОС України

Засновник —
Верховна Рада
України

◆

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

◆

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня —
446-92-11

Відповідальний
секретар —
446-72-63

Завідуючий коректорською
441-84-42, 224-72-54
(телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський —
441-84-52,
441-85-64,

листів — 441-82-05,
441-29-61,

економіки — 441-88-07

аграрний — 441-86-18,

міжнародний —
446-91-20,

охорони здоров'я —
441-88-06,

соціальних питань —
441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний —
446-61-13,
441-86-20,

історії України —
441-88-62

військових питань —
441-88-52,
реклами — 441-89-44

бухгалтерія —
441-84-00

◆

Рукописи
не рецензуються
і не повертаються

◆

Індекс 60955

Тираж 157 100

Передплатна ціна на рік
19 крб. 80 коп.

◆

Газета виходить
5 разів на тиждень.
Сьогодні на 8 сторінках.

Постанова Верховної Ради України

ПРО ПОЗИЦІЮ ПРЕСИ, ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІО УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ ТА ЗАХОДИ, ЩО ВИПЛИВАЮТЬ З ЦЬОГО

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Інформацію Комісії Верховної Ради України з питань гласності та засобів масової інформації «Про позицію преси, телебачення і радіо України під час державного перевороту та заходи, що випливають з цього» взяти до відома.

2. Висновки Тимчасової комісії Президії Верховної Ради України та відповідних комісій місцевих Рад, створених для перевірки діяльності посадових осіб органів влади, управління, об'єднань і організацій у зв'язку з державним переворотом 19—21 серпня 1991 року, у частині, що стосується позиції засобів масової інформації, розглянути у трудових колективах редакцій, а також на чергових сесіях місцевих Рад народних депутатів.

Питання подальшої діяльності засобів масової інформації на території України до прийняття Закону України «Про пресу» вирішувати на підставі Закону СРСР «Про пресу та інші засоби масової інформації».

3. Кабінету міністрів України:

— створити рівні можливості по використанню державної поліграфічної бази для видань політичних партій, громадських об'єднань, а також видань, засновниками яких є трудові колективи редакцій;

— при вирішенні питань роздержавлення, приватизації та інших форм розпорядження поліграфічною базою надавати першочергове право оренди з подальшим викупом видавництв і друкарень їх трудовим колективам та колективам редакцій, які працювали в системі цих видавництв;

— до 1 січня 1992 року вирішити питання про демонополізацію та реорганізацію системи телебачення і радіомовлення республіки, забезпечити умови для творчої незалежності та економічної самостійності колективів телевізійних і радіомовних редакцій, студій та обласних комітетів;

— до 21 жовтня цього року розглянути пропозиції Тимчасової комісії Президії Верховної Ради України, створеної для перевірки діяльності посадових осіб органів влади, управління, об'єднань і організацій у зв'язку з державним переворотом 19—21 серпня 1991 року, про усунення від керівництва Укртелерадіокомпанії її президента та його заступників;

— розглянути питання про створення у структурі Уряду республіки Міністерства інформації України;

— розробити до кінця 1991 року і запровадити систему державної підтримки преси.

4. Враховуючи запити значної частини громадян республіки:

— видавати з 1 січня 1992 року газету Верховної Ради України «Голос України» українською та російською мовами. Організувати при редакції цієї газети випуск тижневих додатків іншими мовами;

— доручити Президії Верховної Ради України до 1 грудня цього року розглянути питання про створення на базі колишнього журналу «Комуніст України» нового видання Верховної Ради України.

5. Створити при Верховній Раді України телевізійну і радіомовну інформаційні служби.

6. Кабінету міністрів України разом з Комісією Верховної Ради України з питань гласності та засобів масової інформації прискорити підготовку проектів законів України про пресу, про телебачення і радіомовлення, про інформацію і внести їх на розгляд четвертої сесії Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
9 жовтня 1991 року

Постанова Верховної Ради України

ПРО СТВОРЕННЯ СЛУЖБИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Виходячи з Акта проголошення незалежності України, необхідності негайної реформи колишньої союзно-республіканської системи органів державної безпеки, ліквідації існуючого відомчого монополізму в цій сфері, захисту державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, прав і законних інтересів її громадян від розвідувально-підривної діяльності спецслужб іноземних держав та організацій та інших протиправних посягань на інтереси державної безпеки України, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Створити Службу національної безпеки України, яка (до обрання Президента України) безпосередньо підпорядкована Голові Верховної Ради України і підконтрольна Верховній Раді України. Структуру Служби національної безпеки України схвалити.

2. За пропозицією Голови Верховної Ради України призначити Голову Служби національної безпеки України.

3. Комітет державної безпеки України ліквідувати з передачею його матеріально-технічного потенціалу, за винятком зазначеного в пунктах 4 і 5 цієї Постанови, Службі національної безпеки України.

4. Підпорядкувати Верховній Раді України (до обрання Президента України) підрозділи Комітету державної безпеки України по забезпеченню державних органів влади і управління урядовим та шифрованим зв'язком.

5. Передати до створюваних структур охорони Верховної Ради України, Кабінету міністрів України і Національного банку України службу охорони Комітету державної безпеки України відповідно до Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 року «Про військові формування на Україні», структурно включивши в Республіканську гвардію України.

6. Особливі відділи Комітету державної безпеки СРСР у військових формуваннях, підпорядкованих Верховній Раді України, включити в Управління військової контррозвідки Служби національної безпеки України.

7. Підпорядкувати Вищі курси Комітету державної безпеки СРСР (м. Київ) Службі національної безпеки України з метою створення навчального закладу — Інституту підготовки кадрів Служби національної безпеки України.

8. Кабінету міністрів України до 1 листопада 1991 року підготувати пропозиції про порядок фінансування і матеріально-технічного постачання Служби національної безпеки України та внести їх на розгляд Верховної Ради України.

9. Кабінету міністрів України, комісіям Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки, у питаннях законодавства і законності до 1 листопада 1991 року подати проекти нормативних актів про Службу національної безпеки України, органи урядового та шифрованого зв'язку, а також про соціальний і правовий захист працівників цих органів і осіб, звільнених у зв'язку з реорганізацією Комітету державної безпеки України.

10. Покласти на Комісію Президії Верховної Ради України по реорганізації органів державної безпеки України та постійну Комісію Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки координацію роботи щодо створення Служби національної безпеки України та виконання цієї постанови.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
20 вересня 1991 року

КІНЕЦЬ НОВО-ОГАРЬОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Візит офіційної делегації України до Узбекистану став ще одним кроком на шляху встановлення нових відносин між колишніми радянськими республіками. Твердо виступаючи за встановлення єдиного економічного простору, Україна дотримується своєї позиції в цьому питанні. Зокрема, підписання двосторонньої угоди повинно стати першоосновою майбутніх багатосторонніх зв'язків. Це визначило атмосферу перебування Голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука, народних депутатів та міністрів республіки в Ташкенті.

Діловий тон було задано вже під час зустрічі в аеропорту столиці Узбекистану, де Президент Іслам Карімов і Леонід Кравчук у короткому інтерв'ю визначили порядок і головну мету спільної роботи делегацій.

О 10-й годині ранку в понеділок 28 жовтня 1991 року розпочались офіційні переговори. Від Узбекистану в них узяли участь Президент Республіки Узбекистан Іслам Карімов, віце-президент Шукурулла Мирсаїдов, Голова Верховної Ради Республіки Узбекистан Шавкат Юлдашев та інші офіційні особи. Україну представляли Голова Верховної Ради Леонід Кравчук, народні депутати та міністри республіки.

У ході переговорів було остаточно вироблено всі сторони Договору «Про основи міждержавних відносин між Україною і Республікою Узбекистан». Договір підписали Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук і Президент Республіки Узбекистан Іслам Карімов. У ньому відзначається, зокрема, що сторони мають намір розвивати свої міждержавні відносини на основі принципів суверенної рівності, невтручання у внутрішні справи, відмовитись від застосування сили або економічних методів тиску, врегулювати спірні проблеми погоджувальними засобами, а також за іншими загальновідомими принципами і нормами міжнародного права (повністю документ буде надруковано в нашій газеті).

На прес-конференції, яка завершила ділову частину зустрічі, Леонід Кравчук та Іслам Карімов висловились проти утворення міждержавних структур, які стояли б над республіками і відігравали б роль колишнього центру. Сьогодні можна вести мову, наголосив Іслам Карімов, про конфедеративні зв'язки, але в цьому плані треба заново починати підготовчу роботу, оскільки новоогарьовський процес уже себе вичерпав.

У другій половині дня офіційна делегація України відвідала національний парк «Узбекистан», ознайомилася з Палацом народів та пам'ятними місцями Ташкента. Цього ж дня делегація відбула до Києва.

Анатолій ГОРЛОВ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
м. Ташкент.

Учасникам V Всеукраїнської наукової конференції з історичного краєзнавства

Від імені Верховної Ради України і від себе особисто щиросердно вітаю учасників і гостей V Всеукраїнської наукової конференції «Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України». Справа, біля чистих джерел якої ви стоїте, набуває сьогодні виняткового значення. В знаменний час розбудови незалежної Української демократичної держави активізація процесу відродження історичної пам'яті, національної гідності, духовного піднесення народу є надзвичайно важливим і почесним завданням наукових, культурно-освітніх закладів і установ, всіх патріотичних громадських організацій. Протягом сторіч яскрава самобутня історія України подавалась у спрощеному, викривленому вигляді, як додаток до історії сусідніх держав-імперій, а її визначні діячі пропускалися через «прокрустове ложе» офіційної ідеології, наділялись антинаціональними ярликами.

У створенні дійсного історичного літопису України нашим науковим інституціям, в тім числі й загонові вчених-краєзнавців, треба послідовно дотримуватись історичної правди, світоглядної зваженості, високої наукової культури, уникати проявів політичної кон'юнктури, догматизму, ідеологічних нашарувань. Їх патріотичне покликання — створити яскравий повноцінний літопис українського й усіх народів, що живуть на Україні. Чільне місце серед українознавчих досліджень повинні зайняти глибоко наукові за змістом, публіцистично пристрасні й популярні за викладом праці з історії міст і сіл, фабрик і заводів України, про скарбниці національної культурної спадщини. В нинішніх умовах історико-краєзнавчі організації повинні дбати про поцінування, пропаганду й збереження пам'яток історії і культури в усіх регіонах України, перепиняти дорогу проявам зневаги й вандалізму щодо пам'ятників нашої національно-патріотичної історії й культури.

Все дороге й славне в історії України належить сучасній молоді й наступним поколінням. Тож вважаємо обов'язком всіх учасників і осередків історико-краєзнавчого руху приділяти постійну увагу роботі по національно-патріотичному вихованню молоді в школах, училищах, технікумах і вузах.

Верховна Рада і Уряд України всіляко сприятимуть справі розвитку історичного краєзнавства, інших галузей знань в ім'я будівництва незалежної демократичної держави.

Л. КРАВЧУК

ВСІ ДОЛІ В ЄДИНУ ЗЛИТИ

Як часто свої житейські проблеми ми називаємо горем, не знаючи, яким буває воно насправді. В пуща-водицькому госпіталі для воїнів-інтернаціоналістів «Лісова галявина» це особливо усвідомлюєш. Тут лікуються хлопці, життя яких афганська авантюра кремлівських бонз поділила на дві частини: до і після війни. Не тільки і не стільки фізичні муки, хвороби, каліцтва стали їхнім горем. Найболючіше, що після афганського пекла на Батьківщині вони виявилися нікому не потрібними. Там, в Афгані, замполіти як молитву повторювали їм: «Ви виконуєте інтернаціональний обов'язок, ви — герої, Батьківщина вас не забуде». З яким же болем згадують нині ці брехливі слова «афганці», коли, звертаючись по допомогу до ситих чиновників у мебльованих кабінетах, чують у відповідь: «Ми вас туди не посилали».

— Незалежна Українська держава ставиться до воїнів-інтернаціоналістів, як до громадян, які з честю і гідністю виконали свій обов'язок. Такими словами Л. Кравчука розпочалася його зустріч з учасниками Всеукраїнської конференції ветеранів Афганістану, яка відбулася в цьому госпіталі. Голова Верховної Ради передав «Лісовій галявині» ліки, зібрані громадою Української автокефальної православної церкви в США, та поінформував делегатів, що Україна вважає себе не тільки правонаступницею всіх постанов і законодавчих актів щодо надання пільг воїнам-інтернаціоналістам та сім'ям загиблих, а й прагне значно поліпшити їхнє пенсійне та медичне забезпечення.

Колишні воїни під час зустрічі взяли під сумнів саме словосполучення «воїн-інтернаціоналіст». Придумане апологетами брежнєвської доктрини танкової «інтернаціональної допомоги», воно компрометує мужніх хлопців. Найближчим часом, сказав Л. Кравчук, треба визначити новий статус «афганців», назвавши їх просто учасниками війни. Цю пропозицію підтримали й присутні на конференції ветерани Великої Вітчизняної війни.

Афган

Серце стискається від болю, коли бачиш і чуєш цих скалічених фізично і надломлених психологічно молодих людей. Вони втратили на війні не тільки здоров'я, а й віру в справедливість, у добро. Тому так необхідно вже сьогодні створювати медико-психологічні центри реабілітації. Психологічні проблеми стануть у перший ряд через десять років після війни, застерігають фахівці. Це доводить сумний досвід американських ветеранів В'єтнаму.

Проблема з проблем — протезування. Вітчизняна промисловість неспроможна виготовити бодай найпримітивніші протези. Безногі і безрукі юнаки роками терплять нелюдські муки, втрачаючи будь-яку надію мати нормально функціонуючий протез. Л. Кравчук повідомив конференцію, що він звернувся до Європейського економічного співтовариства з проханням виділити 30—35 мільйонів доларів на будівництво на Україні сучасного центру протезування. Спонсором проекту виступила всесвітньовідома фірма по виготовленню протезів «Отобок».

Військовий молох пожирає щорічно десятки мільярдів народних карбованців. На імперське військо на Україні працюють 1330 підприємств. А скільки держава доплачувала до пенсії батькам воїнів, які загинули в Афганістані? — звернувся до делегатів конференції батько, син якого поклав голову в Афганістані. І сам же відповів: одним — 37 копійок, іншим — 5 карбованців. Таку ціну життя наших синів встановлювала колишня імперія.

На зустрічі з Л. Кравчуком (а вона проходила в рамках передвиборчих поїздок кандидата в Президенти) учасники конференції торкнулися також проблеми оподаткування ветеранських організацій. Податкові інспектори на місцях безжально обдирають їх. Мабуть, за чоботи, зношені в Кандагарі, або за «хб», посічене осколками в Гераті. Голова Верховної Ради обіцяв дати вказівки Мінфіну припинити неподобство.

Долі всіх, кого закинула в гори і пустелі далекої мусульманської країни зла воля «ленінського Політбюро», злилися воєдино. Вони пройшли через вогонь, кров, біль і сльози. Не було в їхніх долях лише випробування мідними трубами. Жорстока держава, яка послала їх на бійню, покалічила тіла і душі і кинула напризволяще. Сьогодні «афганці» з надією тягнуться до нової влади. Вони сподіваються, що незалежна Україна захистить нарешті їх.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ

Украина — неделима!

ЗАЯВЛЕНИЕ ПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ УГОЛЬНЫХ РЕГИОНОВ ДОНБАССА

Отдельные журналисты или стоящие за ними политические группировки от имени шахтеров сообщают в средствах массовой информации о том, что их якобы уполномочили заявить, что Луганская делегация, прибывшая для пикетирования Верховного Совета Украины, выдвигает требования об отделении области или создании автономного Донецкого района.

Нас уполномочили представители трудовых коллективов заявить, что конституционная, т. е. территориальная целостность Украины неделима и попытка отдельных нам неизвестных сил дезинформировать население области и Украины — провокация в предверии президентских выборов и референдума, направленных на суверенитет и приобретение независимой государственности.

По нашему мнению, в ближайшее время речь может идти только об образованиях территориальных экономических пространств в условиях рынка. Все остальные действия лиц или организаций, направленных на раздел целостности Украины, должны преследоваться по закону.

Здесь же, в Киеве, мы находимся для решения неотложных экономических вопросов, вставших перед шахтерами в настоящее время. А также принятия Генерального соглашения по тарифам, трудовым и социальным гарантиям между Госуглепромом и отраслевыми профсоюзами угольной промышленности и принятия Верховным Советом Закона о профсоюзах.

Поэтому мы делаем вывод, что вся дезинформация ведется для того, чтобы расколоть общество, дестабилизировать обстановку на Украине. И это нужно тем силам, которые потеряли власть или тем, кому ее не хватает для решения не политических, экономических вопросов во благо народов независимой Украины, а амбициозных, шкурных вопросов. Разыграть шахтерскую карту никому не удастся.

По поручению Луганской делегации:

СТРОНИН В. П. (ПО «Антрацит»), БАТУЛА А. И. (ПО «Луганскуголь») — члены комиссии Совета Федерации независимых профсоюзов Украины по выработке концепции Закона о профсоюзах и предложений к докладу Кабинета министров «Об основных направлениях экономической политики Украины в условиях независимости».

Киев.

ПЕРШИЙ СНІГ НА ПОРОЖНЬОМУ МІСЦІ,

або Про нараду, якій не раді

Минула субота на Донеччині видалася вітряною — протягом усього дня не вщухав холодний осінній дощ, упереміш з яким летів до землі перший важкий сніг. Та, незважаючи на негоду, ще зранку на майдані коло будинку Донецької обласної Ради можна було побачити чималий гурт пікетників. З гаслами-вимогами не чіпати цілісності України, її молодої державності зустріли вони людей, що прибули в шахтарське місто на нараду — асамблею депутатів Півдня і Сходу України.

Ця нарада, ініціатором проведення якої виступила місцева облрада, група депутатів-донечан українського та союзного парламентів, планувалася, певне, як важлива акція. Та, на превеликий жаль для її «хрещених батьків», і, гадаю, на щастя для України — держави, важливою вона не стала.

Уже сам її початок викликав тривожний подив, бо голова оргкомітету П. Гурій так і не зміг, чи не захотів, повідомити: скільки конкретно делегацій і в якому кількісному складі присутні на нараді, ким вони делеговані? Гнітюче вразив і той факт, що вже на початку наради пролунав явно провокаційний заспів-виступ депутата Донецької обласної Ради С. Новика, що й призвело врешті-решт до конфронтації у залі.

Становище вже не могли врятувати більш-менш помірковані, а де в чому конструктивні виступи народних депутатів України О. Чародєєва та О. Шеховцова. Посіяв було надію на краще емоційний і в той же час аргументований виступ депутата Донецької обласної Ради В. Гусака. Шанований професор, який 20 років свого життя провів на Західній Україні, решту віддав Донбасу, закликав до єдності, конструктивної роботи.

Та, на жаль, як показав подальший перебіг подій, не прислухалися до розумної поради депутата його колеги. Наступні виступи депутатів Верховної Ради колишнього Союзу від Донеччини О. Бойка, Ю. Бурих, В. Гончарова підтвердили їх стійку репутацію непохитних противників незалежності України. Перший розпочав з того, що подякував Чародєєву і Шеховцову за їхню, на його думку, конструктивну позицію щодо майбутнього України. А закінчив прозорим натяком: якщо Союз не відбудеться в будь-якій формі, то ми зробимо Росію його правонаступницею. Україну чекає грузинський варіант, в тому О. Бойко абсолютно, за його словами, не сумнівається. Як і його колега, депутат-«союзник», В. Гончаров поскаржився на інформаційну блокаду, яку йому вчинили на Україні, закликав провести місцевий референдум про створення чи відродження Донецько-Криворізької автономної республіки, склад і назва якої, на його думку, можуть бути й іншими. І уже відверто, розкривши всі свої карти, колишній комсомольський лідер єнакіївської молоді заявив: «Цілісність України можлива лише у Союзі». Отакої! Мовляв, вибирайте: або, або...

Подібні виступи сприймались аудиторією як провокаційні. Депутатська делегація від Дніпропетровщини (близько 30 чоловік) виступила із заявою: депутація вважає дану нараду сепаратиською, протизаконною, більшість депутатів не мають повноважень на будь-які рішення, заяви, тим паче стосовно державності України. Дніпропетровці відмовилися брати участь у подальшій роботі наради і закликали до цього інші делегації. Заяву підтримала частина депутатів з Харківської, Донецької та інших областей.

На нараді назрівала вже криза, а вибух. Дещо вгамувала пристрасті півторагодинна перерва, засідання по делегаціях. А опісля — змістовні аргументовані виступи на нараді народного депутата України І. Зайця та міністра В. Гладуша, деяких депутатів-господарників.

Вважаю, що якихось вагомих документів на нараді прийнято не було, адже за проект звернення народних депутатів Півдня і Сходу України до народу, підготовлений господарями — донецькими депутатами, проголосувала лише частина учасників наради, тоді як інша на основі заяви дніпропетровців прийняла своє звернення. Між ними — суттєва різниця: в питаннях державно-територіального устрою України, її символіки, ставленні до закону про мови, до підписання економічної угоди тощо.

(Закінчення на 7 стор.).

Телеграфним рядком з Прикарпаття

КОНЦЕРНОМ БІЛЬШЕ

Калуське виробниче об'єднання «Хлорвініл» стало першим на Прикарпатті концерном. То не просто зміна вивіски, а глибока структурна перебудова, що відкриє шлях для комерційної діяльності.

... А ЛІСУ МЕНШАЄ

Закінчила роботу Комісія Верховної Ради України з питань екології та раціонального природокористування. Зібрались і представники лісового й деревообробного господарства прилягаючих областей. Головний підсумок дискусій — лісам Карпат потрібен єдиний господар, а саме — Ради народних депутатів.

ВЖЕ ВЧЕТВЕРТЕ

з Івано-Франківську відкрито міжнародну виставку товарів народного споживання. Цього разу її організовано чехо-словацькою фірмою «Інтерконтактсервіс». Представник фірми Е. Шрамек вважає налагоджені зв'язки обнадійливими.

НАШІ В ДАКАРІ

Відбулась конференція правління західнорегіональної Асоціації клубів ЮНЕСКО. Обговорено інформацію про участь делегацій України та Білорусі у Всесвітньому конгресі Асоціації клубів ЮНЕСКО в Дакарі.

Василь САМАРІВ

Івано-Франківськ.

Реалії

РЕАБІЛІТОВАНІ ВИНА

«Перлина степу», «Оксамит України», «Букет Таврії» — ці та інші названі вина почали випускати на Херсонщині з нового урожаю. Чи зможуть спеціалізовані господарства заповнити прилавки винно-горілчаних магазинів?

— Важко перебороти наслідки непродуманої боротьби з пияцтвом,— розповіли в облуправлінні сільського господарства,— адже значна площа плантацій з технічними сортами винограду була поспішно вирубана. Нинішнього сезону переробимо близько 50 тисяч тонн винної сировини. Могли й більше. Але подорожчання посадкового матеріалу, дефіцит опор, дроту, пляшок, низькі закупівельні ціни на виноград — все це гальмує поновлення ліквідованих виноградних плантацій, і, відповідно, задоволення потреб на вино.

Тихомир ПИЖЕНКО.

Херсонська область.

ЯК ВРЯТУВАТИ ЕКОНОМІКУ?

У Харкові відбулася міжобласна нарада повноважних представників Луганської, Кіровоградської, Сумської, Полтавської, Дніпропетровської, Харківської, Запорізької та Бєлгородської областей. Відкриваючи її, голова Харківського облвиконкому О. Масельський наголосив, що сьогодні широкі верстви населення України кинуті у вир хаосу, ніхто ясно не бачить, як з того вибратися, продовжують руйнуватися традиційні економічні зв'язки, господарство України опинилося на межі повного краху. Зокрема у Харкові за останні п'ять місяців, сказав він, виробництво тракторів зменшилося на 30 відсотків, металообробних верстатів — на 41, електромашин — на 19, бурових верстатів — на 40. Із 34 можливих видів продукції виробничо-технічного призначення виробництво скоротилося до 23. Подібна ситуація і з товарами народного споживання.

Мета наради — виробити спільні заходи, щоб зупинити в регіоні наростання кризових ситуацій, наскільки це можливо на тому рівні, накреслити шляхи співробітництва, підписати угоду про збереження і налагодження економічних відносин і всіляко їм сприяти. Така позиція і бєлгородчан, давнього ділового партнера Східної України, що не бажає втрачати добросусідських і економічних відносин з нашою державою.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Вибори Президента

«Почуваю в собі сили»

В останній рік-півтора Вячеслав Чорновіл кілька разів побував на Дніпропетровщині. І встиг викликати до себе неабиякий інтерес. Але не думаю, що він розраховував на такий прийом, який був виявлений йому тепер, коли Вячеслав Максимович прибув сюди вже як кандидат у Президенти.

Маю на увазі не лише пресконференцію чи прямий ефір на телебаченні, коли В. Чорновола засипали найрізноманітнішими запитаннями. І, відповідаючи стисло, вичерпно та майже афористично, навіч завойовував до себе симпатії. На зустрічі кандидата в Президенти біля оперного театру з жителями обласного центру зібралося кілька тисяч городян. Стільки, мабуть, досі тут не збиралося навіть на найгучніші мітинги.

Не беруся прогнозувати, скільки зрештою голосів набере у нас В. Чорновіл. Але те, що він зумів примножити тут число своїх прихильників, це точно. На велелюдній зустрічі, про яку й зараз ще говорять у місті, Вячеслав Максимович, до речі, сказав, що президентство — не надто велика радість, а навпаки — тяжка робота.

— Я почуваю в собі снагу справитися з нею саме зараз, коли Україна переживає доленосні часи мирної революції,— сказав дніпропетровцям Вячеслав Чорновіл.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Дніпропетровськ.

Повертаючись до надрукованого

КОЛИ ФЕМІДА СПИТЬ...

Наші читачі, мабуть, пам'ятають публікацію в «Голосі України» (№ 47 за 8 березня цього року), що називалася «Амбіції в законі». Мова йшла про те, як працюють органи влади міста Боярки та Києво-Святошинського району Київської області, зокрема, про грубе порушення Закону про вибори в УРСР на прикладі 56-ї виборчої дільниці. Наводилися відповідні документи, які засвідчували, як представники районної влади прикривали «діяльність» колег з Боярки. Закінчувалася стаття зверненням виборців до депутатів всіх рівнів, а також до правоохоронних органів про розслідування цих фактів та вимогою покласти край сваволі окремих чиновників.

Минуло півроку, але редакція не одержала жодної відповіді від офіційних службових осіб. Як кажуть, гора не йде до Магомета...

Що ж змінилося за цей час у Боярці та міськвиконкомі, який очолює все той же Леонід Орел?

Так, у статті йшлося про порушення житлового законодавства. Тут істотних змін на краще немає. Більше того, даючи відповіді на подання Києво-Святошинської прокуратури (місто Боярка — районного підпорядкування), місцеві можновладці виявляють неабияку спритність та кмітливість. Цитую: «Учитывая описанные выше обстоятельства при решении вопросов постановки на квартучет гр. Стратилат П. И., Никулина В. С., Москового А. Н. признать, что **грубых** нарушений жилищного законодательства при этом не выявлено, имеющие место **определенные отклонения** (тут і далі виділено мною — **І. К.**) при решении жилищных вопросов граждан вызваны были тем, что некоторые дела требовали **конкретного подхода**, а существующее тогда жилищное законодательство отличалось формализмом и неоправданными запретами...».

Отже, амбіції та повне ігнорування законодавства тривають. Про це свідчать і три вересневі (свіжі) протести Києво-Святошинської прокуратури. Про порушення житлового законодавства (переведення житлової площі з категорії відомчої в категорію сімейного гуртожитку для сім'ї архітектора Б. Бровіна), про незаконність рішення виконкому, який вирішив додатково (!?) надати земельну ділянку громадянці Л. Пшонній, та про незаконність міського товариського суду, затвердженого рішенням виконкому.

Одне слово, прокуратура Києво-Святошинського району вносить подання, протести, а Л. Орел «слухає та їсть». А щодо подальших заходів місцевої прокуратури, то тут абсолютна юридична безпорадність. Навіть кримінальну справу по 56-й виборчій дільниці порушено Київською обласною прокуратурою. Така позиція місцевих правоохоронних органів змушує людей звертатися за допомогою до різних інстанцій та комісій, народних депутатів.

Приємно повідомити, що після нашої публікації В. Зотова (та сама 56-а виборча дільниця), незважаючи на активний опір певних сил, все-таки обрано депутатом міської Ради. Сподіваємось, що врешті-решт буде встановлено й винуватців порушення Закону про вибори. Сталися й деякі інші зміни. За час, що минув після публікації, вирубано близько 300 багатолітніх дерев, серед них численні красуні-берези, посаджені жителями Боярки. На вулицях міста внаслідок повної занедбаності доріг та бездіяльності виконкому трагічно загинуло кілька чоловік, в тому числі й діти.

А мер-демократ із своїми замами все ламають списи в словесних баталіях та в суперечках з депутатами неодемократами. Тим часом приміщення міськвиконкому стало місцем, де почали з'ясовувати відносини не тільки з допомогою лайки та жестів, а часом, і зброї. Так, нещодавно, під час з'ясування спірного питання (щодо межі присадибних ділянок) тут ножем було вбито жінку. Ведеться слідство. Отже, крапку ще ставити рано...

Ігор КАБЛАК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Проблема

За Москвою не видно Києва

Жителі поліських сіл Волині скаржаться: «По телевізору показують одну тільки Москву, а що робиться у Києві, на Україні — не знаємо»...

Для таких нарікань у волинян є підстави: телевізійним показом першої програми ЦТ область охоплена майже на 100 відсотків. Першої УТ — на 88, другої УТ — на 28 відсотків. Якщо так буде далі, то волинські поліщуки можуть забути, що Київ — столиця незалежної України. І люди пропонують Державній телерадіомовній компанії України впорядкувати роботу трансляційних станцій у бік процентного збільшення можливості прийому першої програми УТ за рахунок зміни каналу, який використовується для програми ЦТ-І. Може, варто до такої думки прислухатися?

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

Знак біди

«ШВИДКА» В РЕАНІМАЦІЇ

Донецьк не без підстав вважають столицею страйкового руху на Україні. Першими організований супротив сильним світу цього вчинили шахтарі. Опісля на захист своїх прав виступили донецькі металурги, транспортники, працівники легкої промисловості, вчителі.

А днями дав знати про себе ще один новостворений страйковий комітет — водіїв «швидкої допомоги». Вимоги — підвищення заробітної плати, подовження відпустки, розгляд пенсійного питання, рішення соціальних проблем водіїв-чорнобильців.

Донечан підтримали колеги зі «швидкої допомоги» Макіївки, Маріуполя, Горлівки, інших міст області. Вимоги висунуті, безпосередньо ж до страйку ще не дійшло.

Оказії

МЕТА ЗЛІТАЄ ЗІ СТРІХИ

На території Донецького бавовняного комбінату щезли деякі декоративні елементи — стенд «Соціалістичне змагання — в дію!» та металеве гасло «Наша мета — комунізм!»

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Донецьк.

СІМ

У київс... зеїв в одн... ологічний, страждав. поруч від... є стіни, штукатурк... вачів ціле... пася стел... битих пап... — кі...

ДО

— Як... не знаю ... «Веч... Оце від ... бі номер... мер та ... іще, за ... нях чи з... Григорі... року на... пиши, ве... нищувач... все — я... діти, жи... нас піш... Отоді й ... маторни... ки — ба... питаєш. продаю. бусах, т... но сюди ву з ві... село пі... зав на ... мене. 1... Перша ... тому. Ш... ця добр... Удвох і... тей».

Біля ... вулиці ... пекту ... цей кі... — буд... сюди з... Щоб по... якусь н... ний жа... зом з ... рович ... рядитис... йде ті... ровича.

...ЕКОНОМІКУ?

...ей повного ... Харкові за ... сказав ... тракторів ... відсотків, верстатів — ...шин — на ...тів — на ...их видів ...чно-техніч... виробни... до 23. По... з товарами ...вання. — виробити ...об зупини... ...стання кри-

зових ситуацій, наскільки це можливо на тому рівні, накреслити шляхи співробітництва, підписати угоду про збереження і налагодження економічних відносин і всіляко їм сприяти. Така позиція і бєлгородчан, давнього ділового партнера Східної України, що не бажає втрачати добросусідських і економічних відносин з нашою державою.

Микола КОСИЙ

Харків.

...зидента

...собі сили»

...тично, на... ...себе сим... кандидата ...ля оперного ... обласного ...кілька ти... ...ськи, мабуть, ...лося навіть ...

...рогнозувати, ...голосів на... ...орновіл. Але ...примножити ...рихильників, ...людній зу... ...зара ще го... Вячеслав

Максимович, до речі, сказав, що президентство — не надто велика радість, а навпаки — тяжка робота.

— Я почуваю в собі снагу справитися з нею саме зараз, коли Україна переживає доленосні часи мирної революції,— сказав дніпропетровцям Вячеслав Чорновіл.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Дніпропетровськ.

...надрукованого

...ДА СПИТЬ...

...атилат П. И., ...Московового ...грубых на... ...законода... ...не выявле... ...опреде... ...(тут і да... — І. К.) при ...вопросов ...были тем, ...требовали ...ода, а суще... ...жилищное за... ...отличалось ...неоправдан...

...повне ігно... ...тва трива... ...і три ве... ...отести Києво... ...прокуратури. ...житлового за... ...ведення жит... ...егорії відом... ...мейного гур... ...архітектора ...незаконність ...який вирі... ...надати зе... ...громадянці ... незакон... ...риського су... ... рішенням

...прокуратура ...ого району ...протести, а ...та їсть». А ...заходів міс... ...то тут аб... ...безпорад... ...льну справу ...дільниці пору... ...бласною про... ...позиція міс-

цевих правоохоронних органів змушує людей звертатися за допомогою до різних інстанцій та комісій, народних депутатів.

Приємно повідомити, що після нашої публікації В. Зотова (та сама 56-а виборча дільниця), незважаючи на активний опір певних сил, все-таки обрано депутатом міської Ради. Сподіваємось, що врешті-решт буде встановлено й винуватців порушення Закону про вибори. Сталися й деякі інші зміни. За час, що минув після публікації, вирубано близько 300 багатолітніх дерев, серед них численні красуні-берези, посаджені жителями Боярки. На вулицях міста внаслідок повної занедбаності доріг та бездіяльності виконкому трагічно загинуло кілька чоловік, в тому числі й діти.

А (мер-демократ із своїми замами все ламають списи в словесних баталіях та в суперечках з депутатами неодемократами. Тим часом приміщення міськвиконкому стало місцем, де почали з'ясовувати відносини не тільки з допомогою лайки та жестів, а часом, і зброї. Так, нещодавно, під час з'ясування спірного питання (щодо межі присадибних ділянок) тут ножем було вбито жінку. Ведеться слідство. Отже, крапку ще ставити рано...

Ігор КАБЛАК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Проблема

За Москвою не видно Києва

Жителі поліських сіл Волині скаржаться: «По телевізору показують одну тільки Москву, а що робиться у Києві, на Україні — не знаємо»...

Для таких нарікань у волинян є підстави: телевізійним показом першої програми ЦТ область охоплена майже на 100 відсотків. Першої УТ — на 88, другої УТ — на 28 відсотків. Якщо так буде далі, то волинські поліщуки можуть забути, що Київ — столиця незалежної України. І люди пропонують Державній телерадіомовній компанії України впорядкувати роботу трансляційних станцій у бік процентного збільшення можливості прийому першої програми УТ за рахунок зміни каналу, який використовується для програми ЦТ-І. Може, варто до такої думки прислухатися?

Богдан БЕРЕКЕТА

Луцьк.

Знак біди

«ШВИДКА» В РЕАНІМАЦІЇ

Донецьк не без підстав вважають столицею страйкового руху на Україні. Першими організований супротив сильним світу цього вчинили шахтарі. Опісля на захист своїх прав виступили донецькі металурги, транспортники, працівники легкої промисловості, вчителі.

А днями дав знати про себе ще один новостворений страйковий комітет — водіїв «швидкої допомоги». Вимоги — підвищення заробітної плати, подовження відпустки, розгляд пенсійного питання, рішення соціальних проблем водіїв-чорнобильців.

Донечан підтримали колеги зі «швидкої допомоги» Макіївки, Маріуполя, Горлівки, інших міст області. Вимоги висунуті, безпосередньо ж до страйку ще не дійшло.

Оказії

МЕТА ЗЛІТАЄ ЗІ СТРІХИ

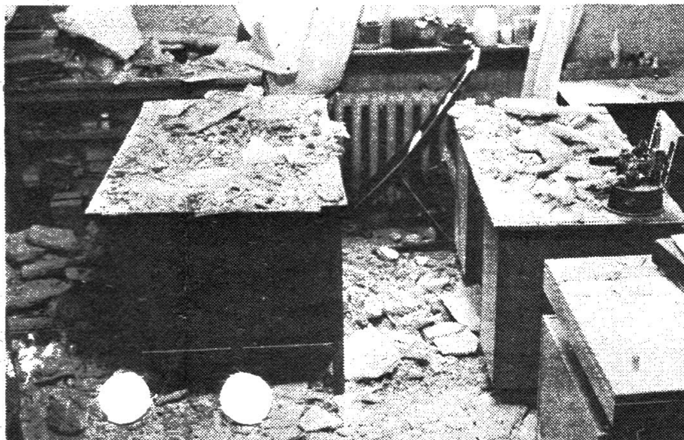
На території Донецького бавовняного комбінату щезли деякі декоративні елементи — стенд «Соціалістичне змагання — в дію!» та металеве гасло «Наша мета — комунізм!»

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Донецьк.

Фоторепліка

СІМ РАЗ ВІДМІРЯЙ, ТОДІ БУДУЙ

У київському Музеї природознавства (власне, там кілька музеїв в одному будинку — Археологічний, Палеонтологічний, Геологічний, Ботанічний) обвалилася стеля. На щастя, ніхто не постраждав. Біди цієї старовинної будівлі почалися звідтоді, як поруч відкрили станцію метро «Ленінська». Спершу потріскалися стіни, потім покоробило підлогу, а потім почала осипатися штукатурка на другому поверсі. Довелося закрити для відвідувачів ціле крило будівлі. Тим часом, серед білого дня, обвалилася стеля у коридорі. І ось — знову... Попередня вартість розбитих палеонтологічних колекцій, імпортних приладів та меблів — кіл[...] [...]исяч америка[...]их доларів.

Андрій КОТЛЯРЧУК.
Фото автора.

Бізнес-клуб

ФІЛАДЕЛЬФІЇ Б НАШІ ПРОБЛЕМИ...

У Луганську зареєстровано дитячу школу менеджерів. На думку спонсорів бізнес-коледжу — міськвиконкому, Ленінського райвиконкому і облголовпостачу, з ділової активності незакомплексованих і позбавлених банального хапального рефлексу юних підприємців і розпочнеться в місті справжній ринок.

Щоправда після перших двох відбіркових конкурсів, у яких узяли участь близько двохсот претендентів, зараховано лише 10 підлітків. На решту 30 вакансій активно налягають, в основному, впливові батьки. Яка перспектива їх вабить — близька чи далека, сказати важко. Не виключено, що перша, оскільки на Різдвяні святки групу вихованців запрошує в гості споріднений Філадельфійський коледж, з яким досягнуто принципової угоди про безпосередні контакти.

Втім, організатора школи, депутата міськради Любов Дроздову турбує не так «блатний» тиск, як численні адміністративні непорозуміння. Незабаром презентація і початок навчання, а й досі не вирішено питання з використанням кількох кімнат колишнього Будинку політосвіти обкому КПУ, не узгоджено умови співробітництва висококваліфікованих викладачів з інших міст (за браком власних), зрештою, недобрано потенційно сильний контингент учнів.

Сергій СКИБА.

Луганськ.

Характерники

ДОБРЕ СЛОВО БЕЗ НАВАНТАЖЕННЯ

— Який номер кіоска? Та не знаю я! Знаєш таку газету — «Вечерний Николаев»? Оце від неї ми. А то нащо тобі номер? Позвикали всі: номер та партійність... Спитай іще, за кого я — за червоних чи за білих? Пиши. Вовк Григорій Макарович. 1922 року народження. У війну, пиши, воював льотчиком-винищувачем. Зрозуміла? Це все — я. Маю жінку, маю діти, живу! Коли Хрущов від нас пішов? Ага, у 1964-ому Отоді й пішов я на трансформаторний майстром. Ось руки — бачиш, які. А ти номер питаєш... Ну, а тепер газети продаю. Жінка моя по автобусах, трамваях продає. Іди но сюди.— Він висунув голову з віконця й пошепки, весело підморгуючи мені, сказав на вухо: «Молода вона в мене. 1946 року народження. Перша померла чотири роки тому. Царство їй небесне. І ця добра. Молода та мудра. Удвох і заробляємо на дітей».

Біля кіоска на перехресті вулиці Радянської і проспекту Леніна в Миколаєві цей кіоск називають просто — будка Макаровича. Йдуть сюди зранку, як на сходку. Щоб почути від Макаровича якусь новинку, бува, й солоний жарт проковтнути. Разом з «бамагою» (так Макарович називає свій крам) зарядитися чимось таким, що йде тільки від нього, Макаровича.

— Тобі «Вечерний Николаев»? Бери, голубе. За ваші гроші всю «бамагу» віддам. Та кому вони треба тепер, ці ваші гроші? Я один раз поїхав на курорт — до Горбачова це ще було. Півтори тисячі взяв, так не хватило. От тобі й гроші...

Озираюся. Натовп добрячий зібрався. До великих мозолястих рук Григорія Макаровича монети не пристають. Він силиться їх якось полічити, вони розлітаються. Тоді спересердя хапає газету, на яку насипали цього дріб'язку й гамузом кудись зсипає. Щось весело бренькає під прилавком. «Оце тобі гроші»,— каже й по-приятельськи підморгує.

— Читай, голубе, читай «Анекдоти», може, радість на душі стане...

— А тобі що? Як примовляти? Бери, серденько! Не віриш у чаклунство? Тоді слухай.. І я не вірив. А мати моя, ох, царство небесне і їй, чарівниця була. Й мені передала. Як умиратиму, синові цей університет передам. Так слухай-но сюди. У онучки день народження був. На стіл зібрали, знаєш, як у людей. А гості не йдуть. Своєчасно не йдуть. Чуєш? Я взяв простирадло оце, що на столі, зібрав туди усі наїдки і зробив так, ніби за вікно жбурнути хочу. Й що ти скажеш? Через півгодини три машини гостей підкотило. А ще поворожив, як Оксанку, дочку, заміж оддавали. Так усе збулося. А що збулося, не скажу. Добром не розкидаються. Віддати можу, а викинути,— ні.

Просто так Макаровичу не сидиться у будці. Примостивши на склі номер «Голосу України» («...щоб усі бачили. А тебе як звуть? У мене невістка теж Людмила. Чуєш, подзвони нам з Києва.. »), він бере «Лечебник».

— Оце бачиш? Наштампували по 5 карбованців за штуку. А тепер вже — перебор, тож по трояку. Та зачекай, ось через зиму перейде, як сезон курортний зачнеться, все підмітатимуть. Людина спочине, то й читається їй краще.

Ох, і добре йде торгівля у Макаровича. Уявляю, що робиться тут у курортний сезон!

— Та зачекай! Ну, що ти, справді, попитала та й тікаєш. Розкажи, що в Києві діється... А я по окопу передам.

Довго балакаємо з Макаровичем. Він устигав на всі боки: й веселу примовку кинути, й щось мудре про життя згадати. Стоси преси тим часом танули на очах, а натовп не меншав. До Макаровича тягнулися клієнти. Тобто люди, котрим, можливо, й добре слово, окрім як у Макаровича, ніде почути.

Людмила БАРАНЕВИЧ

Миколаїв — Київ.

ЦСК...

Передостан... піонату країн... вав володарі... них нагород. ... черзі: ЦС... (Москва) — 1... лямін), «Спар... «Торпедо» — ... у спартаківці... Тишков — у ... «Дніпро» — ... (Беженар — ... хімов, Асаду... «Шахтар» — ... — 1:2 (Ребр... Саленко і Гр... «Чорноморець... — 2:0 (Цимба... кий), «Дина... «Спартак» ... 0:1, «Локомо... — 0:0, «Ме... лург» — 3:1 ... жоєв, Презе... ців; Заєць — ...

	В
ЦСКА	17
Спартак	16
Динамо К.	13
Топедо	12
Чорноморець	9
Динамо М.	11
Арарат	11
Динамо Мн.	9
Дніпро	9
Памір	7
Шахтар	6
Металург	9
Спартак В.	8
Пахтакор	8
Металіст	7
Локомотив	5

ХТ... «Н...

Охтирський ... на три очка ... ближчого ... «Колоса», ма... розподілити ... п'ять турів, ... ся першим ... кам. Виступа... проти «Темпу... свою гру від... подарям за ... ви вдалося п... забив Заруц... охтирці одр... другого тайм... пробив Шури...

Такою ж на... гра у Хмельн... ділля» та «... боксери, обл... туючими уда... відзначився ... (3-я хвилина)... лини Хомин ... 1:1. Новий о... ся у другому... удар Кирли... іванофранків... 2:2.

А от ще ... «Колосу» у ... таланило у С... тий гравцем ... Хрусловим з... хвилині, вир... Добийся ж ... перемоги, т... наблизився ...

З П... ПОВІД...

Хокей. Від... країни. «Сок... томобіліст» ... 1:4 (0:2, 1:1, ... киян закину... кіл» — «Тра... 4:3 (1:1, 2:1, ... відзначилися ... цький, Сави...

ЦСКА — ... 3:2, ХК «Р... (Москва) — ... (Мінськ) — «... — 2:2.

ГОЛОС України

Фоторепліка

РАЗ ВІДМІРЯЙ, ОДІ БУДУЙ

Музеї природознавства (власне, там кілька му- динку — Археологічний, Палеонтологічний, Ге- нний) обвалилася стеля. На щастя, ніхто не по- цієї старовинної будівлі почалися звідтоді, як танцію метро «Ленінська». Спершу потріскали- покоробило підлогу, а потім почала осипатися ругому поверсі. Довелося закрити для відвіду- будівлі. Тим часом, серед білого дня, обвали- идорі. І ось — знову... Попередня вартість роз- гічних колекцій, імпортних приладів та меблів мерика их доларів.

Андрій КОТЛЯРЧУК.
Фото автора.

Бізнес-клуб

ФІЛАДЕЛЬФІЇ Б НАШІ ПРОБЛЕМИ...

У Луганську зареєстровано дитячу школу менеджерів. На думку спонсорів бізнес-коледжу — міськвиконкому, Ленінського райвиконкому і облголовпостачу, з ділової активності незакомплексованих і позбавлених банального хапального рефлексу юних підприємців і розпочнеться в місті справжній ринок.

Щоправда після перших двох відбіркових конкурсів, у яких узяли участь близько двохсот претендентів, зараховано лише 10 підлітків. На решту 30 вакансій активно налягають, в основному, впливові батьки. Яка перспектива їх вабить — близька чи далека, сказати важко. Не виключено, що перша, оскільки на Різдвяні святки групу вихованців запрошує в гості споріднений Філадельфійський коледж, з яким досягнуто принципової угоди про безпосередні контакти.

Втім, організатора школи, депутата міськради Любов Дроздову турбує не так «блатний» тиск, як численні адміністративні непорозуміння. Незабаром презентація і початок навчання, а й досі не вирішено питання з використанням кількох кімнат колишнього Будинку політосвіти обкому КПУ, не узгоджено умови співробітництва висококваліфікованих викладачів з інших міст (за браком власних), зрештою, недобрано потенційно сильний контингент учнів.

Сергій СКИБА.
Луганськ.

Спорт

ЦСКА робить дубль

Передостанній, 29-й, тур чемпіонату країни з футболу назвав володарів золотих і срібних нагород. Але про все по черзі: ЦСКА — «Динамо» (Москва) — 1:0 (гол забив Галямін), «Спартак» (Москва) — «Торпедо» — 1:2 (Мостовий — у спартаківців; Калайчев і Тишков — у торпедівців), «Дніпро» — «Памір» — 1:2 (Беженар — у господарів; Рахімов, Асадулаєв — у гостей), «Шахтар» — «Динамо» (Київ) — 1:2 (Ребров — у донечан; Саленко і Грицина — у киян), «Чорноморець» — «Пахтакор» — 2:0 (Цимбалар і Шелепницький), «Динамо» (Мінськ) — «Спартак» (Владикавказ) — 0:1, «Локомотив» — «Арарат» — 0:0, «Металіст» — «Металург» — 3:1 (Колесник, Аджоєв, Презетко — у переможців; Заєць — у переможених).

	В	Н	П	М	О
ЦСКА	17	9	3	55—29	43
Спартак	16	7	6	55—29	39
Динамо К.	13	9	7	43—33	35
Топедо	12	10	7	35—20	34
Чорноморець	9	16	4	38—24	34
Динамо М.	11	7	11	40—40	29
Арарат	11	6	12	29—36	28
Динамо Мн.	9	10	10	29—31	28
Дніпро	9	10	10	30—33	28
Памір	7	13	9	28—31	27
Шахтар	6	14	9	31—38	26
Металург	9	7	13	26—36	25
Спартак В.	8	8	13	31—41	24
Пахтакор	8	7	14	34—44	23
Металіст	7	9	13	29—41	23
Локомотив	5	8	16	17—45	18

Отже, чемпіон і срібний призер визначилися. Найвищі нагороди, гадаю, що зі мною погодяться істинні прихильники футболу, цілком заслужено дісталися армійцям. Цей колектив напрочуд рівно пройшов усю турнірну дистанцію, був мобільним, згуртованим. А очолює його відмінний фахівець Павло Садирін.

Були на шляху ЦСКА і невдачі, команда пережила страшну трагедію — смерть товариша, але вистояла і добилася чудової перемоги. Причому, подвійної, бо, як відомо, армійські футболісти поклалуть золоті медалі в кришталевий Кубок країни.

Що ж, головна інтрига чемпіонату вичерпалася. Але і останній тур, який гратиметься наступної суботи, викличе чималий інтерес болільників. І це не дивно, бо ще не розібралися між собою аутсайдери. А головне те, що в Москві мають визначити, кому ж володіти комплектом бронзових нагород, футболісти «Торпедо» і київського «Динамо». То буде по-справжньому кубковий поєдинок. До речі, українську команду влаштовує нічия. Гадаю, що прогнозів на цю зустріч буде достатньо. І нехай переможе в тому двобої найсильніший.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ХТО НАЗДОЖЕНЕ «НАФТОВИК»?

Охтирський «Нафтовик», який на три очка відірвався від найближчого переслідувача — «Колоса», мабуть, вирішив так розподілити сили на останні п'ять турів, щоб не поступитися першим місцем суперникам. Виступаючи в Шепетівці проти «Темпу», лідер побудував свою гру від оборони. Та господарям за хвилину до перерви вдалося протаранити її. Гол забив Заруцький. Відігралися охтирці одразу після початку другого тайму, коли влучно пробив Шуршин — 1:1.

Такою ж напруженою була й гра у Хмельницькому, де «Поділля» та «Прикарпаття», мов боксери, обмінювалися нокаутуючими ударами. Спочатку відзначився подолянин Бугай (3-я хвилина). А через дві хвилини Хомин зробив рахунок — 1:1. Новий обмін голами стався у другому таймі. На точний удар Кирлика (60) відповів іванофранківець Русак (68) — 2:2.

А от ще одному лідерові «Колосу» у цьому турі не поталанило у Сумах. М'яч, забитий гравцем «Автомобіліста» Хрусловим з пенальті на 11-й хвилині, вирішив долю матчу. Добився ж «Колос» у цій грі перемоги, то він би впритул наблизився до «Нафтовика».

На фініші загострилася і боротьба в стані аутсайдерів, для яких тепер кожний матч вирішальний. Тому й не дивно, що очаківський «Маяк», який добре почав сезон, завдав поразки з великим рахунком «Зірці». У Кіровограді вже у першому таймі Бурименко (15) та Пономаренко (25) заклали підвалини перемоги. Господарі у другій половині кинулися відігруватися, але пропустили контратаку «Маяка», яку завершив Дзюба (50). Цей гол деморалізував команду і «Зірка» прямо на очах згасла. 3:0 — переміг «Маяк».

Ось результати інших матчів: «Чайка» — «Океан» — 3:2, «Дніпро» — «Кривбас» — 2:0, СКА — «Закарпаття» — 3:0, «Динамо» — «Карпати» — 3:1, «Хімік» — «Шахтар» — 3:2, «Маяк» (Харків) — «Сталь» — 1:1, «Десна» — «Кристал» — 2:1, «Полісся» — «Приладист» — 2:1, «Верес» — «Вагонобудівник» — 1:0.

Лідирує «Нафтовик» — 68 очок, у «Колоса» — 64, «Прикарпаття» — 63, «Вереса» — 62, «Приладиста» — 61.

Матчі 48-го туру гралися вчора. Про їх результати читайте у наступному номері газети.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Знай наших!

ТУТ — ЦЕНТР ЄВРОПИ

Кожного вихідного у Хмельницький приїжджає від 40 до 100 автобусів новітніх купців з колишніх країн соціалістичної співдружності. Приїздять на торги і жителі різних регіонів одної шостої — з Москви і Петербурга, Середньої Азії та Уралу. Торгують усім: від китайського шовку до японської апаратури. Те, що не вдавалося колишній Раді Економічної Взаємодопомоги, невимушено робить випущений на волю довгий карбованець. Правда, ринок цей схожий скоріше на знаменитий Сорочинський, аніж на сучасний європейський. І все ж таки Хмельницький став центром Європи. Східної.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницький.

Знак біди

БЕЗ БОГА В СЕРЦІ

Кілька актів вандалізму вчинено на Чернігівщині. Спершу осквернено пам'ятник Пушкіну на Валу. Згодом у центрі міста залито синьою фарбою таблички з іменами Героїв Радянського Союзу Башкирова, Кирсанова, Молодчого, Федорова та інших. Можливо — провокації перед референдумом. Але, приміром, злочин, вчинений в Ічні, політичного підтексту не мав. Молодий кочегар райлікарні І. Липовець вирішив збудувати гараж з... викрадених вночі дев'яти бетонних плит щойно зведеного пам'ятника загиблим «афганцям».

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Характерники

...Е СЛОВО БЕЗ НАВАНТАЖЕННЯ

...р кіоска? Та
... таку газету
... Николаев»?
...А то нащо то-
...кали всі: но-
...сть... Спитай
... — за черво-
... Пиши. Вовк
...вич. 1922
...я. У війну,
...ьотчиком-ви-
...озуміла? Це
...кінку, маю
... Хрущов від
... у 1964-ому
...на трансфор-
...тром. Ось ру-
... А ти номер
... тепер газети
...моя по авто-
... продає. Іди-
...висунув голо-
... пошепки, ве-
...чи мені, ска-
...олода вона в
... народження.
... чотири роки
...й небесне. І
...да та мудра.
...ємо на ді-

...на перехресті
...ької і прос-
... в Миколаєві
...вають просто
...овича. Йдуть
...к на сходку.
... Макаровича
...бува, й соло-
...овтнути Ра-
...» (так Мака-
...вій крам) за
... таким, що
...нього, Мака-

— Тобі «Вечерний Николаев»? Бери, голубе. За ваші гроші всю «бамагу» віддам. Та кому вони треба тепер, ці ваші гроші? Я один раз поїхав на курорт — до Горбачова це ще було. Півтори тисячі взяв, так не хватило. От тобі й гроші...

Озираюся. Натовп добрячий зібрався. До великих мозолястих рук Григорія Макаровича монети не пристають. Він силиться їх якось полічити, вони розлітаються. Тоді спересердя хапає газету, на яку насипали цього дріб'язку й гамузом кудись зсипає. Щось весело бренькає під прилавком. «Оце тобі гроші»,— каже й по-приятельськи підморгує.

— Читай, голубе, читай «Анекдоти», може, радість на душі стане...

— А тобі що? Як примовляти? Бери, серденько! Не віриш у чаклунство? Тоді слухай... І я не вірив. А мати моя, ох, царство небесне і їй, чарівниця була. Й мені передала. Як умиратиму, синові цей університет передам. Так слухай-но сюди. У онучки день народження був. На стіл зібрали, знаєш, як у людей. А гості не йдуть. Своєчасно не йдуть. Чуєш? Я взяв простирадло оце, що на столі, зібрав туди усі наїдки і зробив так, ніби за вікно жбурнути хочу. Й що ти скажеш? Через півгодини три машини гостей підкотило. А ще поворожив, як Оксанку, дочку, заміж оддавали. Так усе збулося. А що збулося, не скажу. Добром не розкидаються. Віддати можу, а викинути,— ні.

Просто так Макаровичу не сидиться у будці. Примостивши на склі номер «Голосу України» («...щоб усі бачили. А тебе як звуть? У мене невістка теж Людмила. Чуєш, подзвони нам з Києва...»), він бере «Лечебник».

— Оце бачиш? Наштампували по 5 карбованців за штуку. А тепер вже — перебор, тож по трояку. Та зачекай, ось через зиму перейде, як сезон курортний зачнеться, все підмітатимуть. Людина спочине, то й читається їй краще.

Ох, і добре йде торгівля у Макаровича. Уявляю, що робиться тут у курортний сезон!

— Та зачекай! Ну, що ти, справді, попитала та й тікаєш. Розкажи, що в Києві діється... А я по окопу передам.

Довго балакаємо з Макаровичем. Він устигав на всі боки: й веселу примовку кинути, й щось мудре про життя згадати. Стоси преси тим часом танули на очах, а натовп не меншав. До Макаровича тягнулися клієнти. Тобто люди, котрим, можливо, й добре слово, окрім як у Макаровича, ніде почути.

Людмила БАРАНЕВИЧ
Миколаїв — Київ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Хокей. Відкритий чемпіонат країни. «Сокіл» (Київ) — «Автомобіліст» (Єкатеринбург), 1:4 (0:2, 1:1, 0:1). Шайбу у киян закинув Василенко. «Сокіл» — «Трактор» (Челябінськ). 4:3 (1:1, 2:1, 1:1). У господарів відзначилися — Валуллін, Олецький, Савицький, Сидоров.

ЦСКА — «Автомобіліст» — 3:2, ХК «Рига» — «Спартак» (Москва) — 5:4, «Динамо» (Мінськ) — «Авангард» (Омськ) — 2:2.

ПОГОДА

29 та 30 жовтня на Україні утримається холодна погода з температурою повітря вдень 0—6 тепла, вночі 3—9 градусів морозу, в Карпатах вдень 0—5 морозу, вночі 10—15 морозу. Невеликий сніг пройде 29 жовтня місцями у північних областях. 30 жовтня — у східних. Вітер північний та північно-західний, 5—10 метрів за секунду.

По Києву та області сьогодні вдень місцями невеликий сніг. Вітер північно-західний, 5—10 метрів за секунду. Температура повітря 0—5 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО

Чергова по випуску новин Катерина ВОРОНЕНКО. Тел. 441-88-26.

Віктор АНТОНОВ: «ПОСТУПОВО ЗНИЩУВАТИ РАКЕТИ, НЕ ПЕРЕДАЮЧИ ЇХ НІКОМУ»...

Міністерське крісло

Так уже складалася наша історія, що ми не особливо замислювалися, скажімо, над тим, на які цілі витрачається державний бюджет. Знали лише, що його левова частка спрямовується на потреби оборонного комплексу. І сприймалося це з розумінням: навкруги — вороги, а ми повинні спати спокійно. Більше того, пишалися: «там» у нас — повний порядок.

Тепер, коли ця сфера вже не є таємницею за сімома замками, починаємо замислюватися: що то за монстр такий — оборонна промисловість? Чи виправдані такі величезні витрати? Інші ставлять питання руба: а чи вона потрібна нам взагалі? Дехто ж залюбки поміняв би ракети на міні-трактори.

А між тим в Україні з'являється нове відомство — Міністерство з питань оборонного комплексу і конверсії, яке очолив державний міністр Віктор Антонов. Людина, чия трудова діяльність була пов'язана з оборонною промисловістю. Йому й адресував кореспондент «Голосу України» свої запитання.

Державному міністрові України з питань оборонного комплексу і конверсії Вікторові Івановичу Антонову 56 років. Народився на Дону, біля Ростова. Закінчив радіотехнічний інститут у Таганрозі. По закінченні його працював у Новосибірську, де брав участь у створенні протиракетних і протиповітряних комплексів. Потім переїхав до Києва. Працював на заводі «Маяк» інженером, заступником головного інженера, головним інженером, директором, генеральним директором.

Останні п'ять років — на адміністративній роботі в колишньому Держплані УРСР. Півроку тому його призначено державним міністром України з питань оборонного комплексу і конверсії.

— Вікторе Івановичу, то, може, ви спочатку дасте коротку характеристику того, що ми називаємо оборонним комплексом? Зрозуміло, того, що ми маємо на Україні.

— Так, але хотів би зауважити, що оборонний комплекс України поки що — частка комплексу вже неіснуючого Союзу. Така вже була концепція нашої держави: з усіх сторін — вороги, слід зміцнювати армію. Тому й було створено оборонну промисловість з особливим кодексом для тих, хто на неї працює. І якщо раніше це була могутня держава в державі, то нині ситуація тут плачевна. Приміром, середня зарплата у працівників становить 300 карбованців. Загалом оборонний комплекс України такий: 700 заводів та інститутів, де зайнято 1,5 мільйона працюючих. Вони виготовляють продукції більш як на 28 мільярдів карбованців. Випуск військової техніки становить 40 відсотків, товарів масового попиту — 36 відсотків, цивільної техніки — риболовецьких суден, сільськогосподарських машин, медичного обладнання — 24 відсотки. І все це, повторюю, в кризовому стані...

— Перепрошую, але як же так? Адже все краще — кошти, найсвітліші уми — спрямовувалося туди...

— Ви правильно зауважили, що оборонний комплекс — це монстр, що пожирав кошти, які, правда, ніколи ніхто не рахував, вважаючи, що оборона — це святе діло. Воно то святе, але контролювати його слід обов'язково. Раніше цей комплекс одержував кошти централізовано з бюджету і, по суті, безконтрольно. Адже ця статистика ніде не відображалася. Та й тепер, буває, нелегко одержати об'єктивні дані.

Як буде в майбутньому — залежатиме від результатів підписання економічної угоди між республіками. Тоді й вирішиться, як республіки, і Україна зокрема, братимуть участь в забезпеченні стратегічних озброєнь, які кошти виділятимуть, де їх братимуть. А, можливо, бюджету республіки і не по кишені такі витрати. Всі ці питання потребують вирішення.

— Вікторе Івановичу, у мене в таких випадках завжди виникає запитання: чи підрахував хто, яка кількість, скажімо, танків, ракет, іншої зброї нам необхідна? Може, нам стільки й не потрібно? Чи не випускаємо ми зброю, керуючись злощасним принципом «від досягнутого»?

— Бачите, я маю власну думку з цього приводу. Слухаючи українських політиків, інколи роблю висновок, що, вимагаючи створення власного ядерно-ракетного комплексу, вони не вникають у суть проблеми. Чи такий він уже нам потрібний, цей «щит»? Нині ми не виготовляємо ядерних боєголовок. А якщо запровадити таке виробництво, то воно обійдеться нам у кілька мільярдів карбованців, яких, як відомо, ми не маємо. З іншого боку, створюючи таке виробництво, неодмінно викличемо недовіру світового співтовариства: незалежна Україна — нова ядерна держава? А це неодмінно негативно позначиться на економічному співробітництві.

Я б швидше погодився на створення колективної безпеки — європейської, світової. А після визнання України як незалежної держави ми повинні поступово знищити ракети, не передаючи їх нікому.

— Скажіть, будь ласка, які кошти сьогодні витрачаються на утримання армії?

— Знову ж таки повертаюся до того, що сказав на початку розмови: точну цифру ніхто назвати не може. Річне утримання збройних сил колишнього Союзу обходилося нам приблизно в 108 мільярдів карбованців. Проте якщо врахувати підвищення цін на сировину, матеріали, хоч і невисоке, але все ж зростання зарплати військовослужбовців, то затрати становитимуть близько 290 мільярдів карбованців. А тепер подивимося, що випадає нашій республіці. Якщо наша частка п'ята чи шоста, то виходить, що ми вкладаємо на утримання армії 50 — 60 мільярдів карбованців щороку.

От давайте й замислимося, чи по плечу нам така ноша? На мою думку, Верховна Рада України зробила правильно, прийнявши рішення про створення власної армії.

— Знаєте, з приводу цього рішення існують різні думки. Приміром, така: раніше республіки разом годували десяток генералів, а тепер матиме кожна по десять...

— Бачте, тут по-різному можна міркувати. Але я б звернув увагу на такий факт. Верховна Рада України чітко визначила свою позицію: нам не потрібна чужа земля, проте ми нікому не віддамо ані п'яді своєї. На жаль, парламенти не всіх республік визначилися таким чином. Вряди-годи почуєш, наприклад, що Росія претендує то на Крим, то на Одесу, то на Донецьку область. У таких умовах сподіватися на те, що нас хтось захистить,— наївно. На жаль, реальна ситуація така, що доводиться розраховувати лише на власні сили.

Проте цілком можливо, що мине якийсь час, і потреба у власній армії відпаде. Разом з цим я допускаю можливість створення спільних військових формувань на базі частин збройних сил незалежних республік.

— А як тоді працюватиме оборонний комплекс на власну армію?

— Передусім слід визначитися, яку армію ми хочемо мати — моторизовану, кінну, піхотну, чим вона повинна бути озброєна, скільки все це коштуватиме і т. д. Тобто мова йде про військово-політичну доктрину, військово-фінансовий план, яких, на жаль, ми ще не маємо. Над цим працюють спеціалісти.

— І все ж, ви не намагалися ну хоч би приблизно з'ясувати, які витрати чекають нас у зв'язку зі створенням національної армії?

— Чому ні? Сьогодні утримання одного військовослужбовця обходиться нам приблизно в 30 тисяч карбованців, що до смішного мало. США, наприклад, витрачають на це 100 тисяч доларів. Думаю, що в Україні ми досягнемо 100 тисяч карбованців. І якщо раніше на зарплату військовослужбовцям визначалася лише третина затрачуваної суми, то в майбутньому її необхідно значно збільшити.

Крім того, 95 відсотків військової техніки в Україні застосовувалося на оснащення стратегічних військ, а це стратегічні ракети, авіа- і ракетні крейсери, танки, радіолокаційні комплекси, серед яких і загоризонтні, радіорозвідувальні комплекси, радіобуї. Це все те, що для оснащення рот, батальйонів, полків, дивізій не потрібне. Ми не виготовляємо вогнепальної зброї, а купувати її — надто дорого. Отже, треба здійснити свого роду конверсію — перебудувати виробництво з одного виду озброєнь на інший.

— Тобто, незважаючи на відсутність військово-політичної доктрини, ви як державний міністр маєте свою програму створення оборонного комплексу України?

— Я б сказав ще й так: з урахуванням інтересів не лише людей, зайнятих у цій сфері, а й усього населення республіки.

— Що це за програма?

— Вона має чотири основних напрями. Перше. Оснащення національної армії. Друге. Одержання і виконання замовлень на воєнну продукцію від об'єднаних стратегічних сил. Третє. Продаж зброї на світовий ринок. Четверте і, на мій погляд, найважливіше — переорієнтація оборонних підприємств на випуск товарів масового вжитку. На виконання цієї програми визначено строк 3—4 роки.

— Згадавши так звану справу «Анта», хочеться вигукнути: «Ой!».

— Це ви про продаж зброї?

— Не тільки. І про виконання замовлень об'єднаних стратегічних сил теж...

— Якщо повернутися до справи «Анта», то скажу, що зброя — теж товар. Звісно, мова не йде про продаж стратегічної зброї екстремістським урядам. Але якщо бути об'єктивним, то хіба ми до «Анта» не знали, що СРСР продавав зброю? Знали, лише соромливо прикривали це своє знання фіговим листочком.

Що стосується замовлень об'єднаних стратегічних сил, то виконання їхніх замовлень може здійснюватися за умови, що ми випускаємо для них зброї рівно на ту суму, яку Україна внесла на їхнє утримання.

— Ви сказали, що переорієнтація оборонних підприємств на випуск товарів масового вжитку — найголовніший напрям. Але як спеціалістам, що виготовляли найточніші електронні прилади, перекваліфіковуватися на випуск прозаїчних м'ясорубок?

— І у вас, бачу, спрацював стереотип. Так, конверсія — найголовніший напрям, бо навіть створивши власну армію, ми не збираємося воювати. А от спеціалістів-приладобудівників ніхто не змушуватиме випускати м'ясорубки. Хоч, відверто кажучи, під загрозою втратити роботу взагалі, довелося б перекваліфіковуватися. Але до цього справа не дійде. Мова йде про випуск складних електронних товарів — швейних машин з програмним управлінням, електронних вузлів для сільськогосподарської техніки, телевізорів, відеомагнітофонів, відеокамер тощо. Потреба в них величезна. Так що без роботи не залишиться ніхто. Скажу, що ми вже запропонували 31 міністерству і відомству підготувати перелік виробів машинобудівної промисловості, яких вони найбільше потребують. Підприємства ж оборонного комплексу з[...]ні виконати заявку майже п'ять тисяч найменувань.

— Ви ще жодного разу не поскаржилися на проблеми...

— Мені здається, що часом ми перебираємо зі своїми скаргами на проблеми. Звичайно, вони існують. А якби їх не було, то це ще питання, чи потрібен був би нам державний міністр. Плануємо залучити іноземних інвесторів — хіба мало тут проблем. Але вони розв'язувані. Майбутню гривну думаємо забезпечити не золотом, а товаром. Теж непросто, адже під час перехідного періоду повинні на один кредитний долар виробляти товарів як мінімум на 20 карбованців. У нас ніби й закони відповідні є, але ще не вироблені механізми їх дії. Тому іноземні партнери, а без їхньої участі нам не обійтися, вимагають гарантій під свої кред[...] Проблема?

Крім того, хіба це нормально, що державний міністр не має у своєму розпорядженні кредитних коштів, а щоразу змушений їх випрошувати? А можна ж інакше: я маю кредитну лінію і звітую перед урядом за її використання. Та я оптиміст і вірю, що всі ці проблеми тимчасові.

— А скажіть, Вікторе Івановичу, у приватному житті міністр з питань оборонного комплексу і конверсії який?

— Ох... Краще ви про це запитайте в моєї дружини, перед якою я почуваюся винним. Вона, до речі, працює інженером на заводі «Маяк». Так ми вже виховані, що треба було спочатку думати про виробництво, про людей, які на ньому працювали. Якось не замислювалися над тим, що своя сім'я — теж люди. Сини, а їх двоє, виросли, можна сказати, без мене. Але, слава Богу, таки непогані хлопці. Старший — військовий льотчик, молодший — воєнпред на підприємстві.

У мене четверо онуків — троє дівчаток і один хлопчик. Я — з донських козаків, тому мені трохи прикро: хотілося б, щоб козаків було більше. Надолужую прогаяне — позбавив себе можливості виховувати дітей, то тепер отримую справжню насолоду від спілкування з онуками.

А в усьому іншому — таке життя, як і у всіх — з дефіцитами, проблемами і... надіями.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

ВЛАСНІСТЬ. НАРОД. МАЙБУТНЄ

Деякі дискусійні міркування з приводу приватизації і податкової системи

І. ЯК У НИХ?

Ідеального суспільного ладу не існує в жодній країні світу. І на цей рахунок не слід мати жодних ілюзій. Будь-який «ізм» — капіталізм, імперіалізм і особливо соціалізм у радянському виконанні мають стільки негативного, що годі й говорити про те, що десь уже суспільство знайшло ідеальну модель людського співіснування.

Чого зазнав наш народ на шляху побудови «світлого майбутнього» — ми добре знаємо.

А як там, при капіталізмі? Не будемо говорити поки що про Францію, Англію, Канаду або Німеччину. Хоча б тому, що нам до них... Один турист захоплювався, які ж прекрасні в Англії трав'яні газони. А це тому, сказав йому англієць, що ми їх старанно доглядаємо ось уже триста років. Розумному достатньо, аби зрозуміти, в чому суть. А давайте поглянемо на Південну Америку. А в ній, скажімо, на Бразилію Цілком капіталістична країна, з приватною власністю і всіма іншими атрибутами, набути які й ми так прагнемо зараз.

Що спільного в Бразилії і колишнім СРСР? Теж — колосальний життєвий простір, теж — багатющі поклади корисних копалин і ліси. Все, здається, Бог дарував. І що ж? І СРСР і Бразилія мають колосальний зовнішній борг. СРСР тут впевнено доганяє Бразилію, бо жебрає, де тільки може, а те, що випросить, йде, як у пісок. Проїдається й розкрадається, тобто ніяким чином на майбутнє не працює.

Що сьогодні визначає обличчя Бразилії? За фасадом багатих віл і готелів на березі океану — мільйони фавел. Що то є? То примітивні будиночки-кімнатки, зліплені, з чого тільки можна. З ящиків, шматків чого завгодно. Сам їх бачив. Живуть в них — мільйони людей. Не питайте в тих фавелах про лікаря чи про якісь зручності в побуті. Нічого там не- Дванадцять мільйонів дітей Бразилії (свідчення вашингтонського видання «Інсайт») — безпритульні. Живуть на вулиці, живуть крадіжками і дрібними послугами. Чим же допомагає їм держава? Пробує щось зробити. Для одиниць. А багаті люди, за даними бразильської поліції, «допомагають» тим дітям у свій спосіб. Наймають «ескадрони смерті», які вбивають тих дітей. Бо з них, мовляв, все одно виростуть дорослі злочинці.

Уявили собі ту мораль? Отож бо. І Христос, величний і прекрасний, пам'ятник якому стоїть під самими хмарами, на горі над Ріо-де-Жанейро, не може допомогти тим людям. Він дав усе, щоб країна процвітала, а люди не змогли скористатись тим. Навіть при капіталізмі, який ми зараз ідеалізуємо.

Отож, справа не тільки в суспільному ладі як такому. А в його конкретній моделі, мабуть. І в ступені розвитку виробництва, технологій, в працелюбстві народу і ще в багатьох чинниках.

Оптимізм вселяє одне: де не живуть українці — в Канаді, в США, в тій же Південній Америці чи в Європі — вони ніде не зубожіють, скрізь — твердо стоять на землі. Теж саме — росіяни, євреї, греки і інші. Отже, потенціал у народу України є. Потрібні умови для його реалізації. Яким же має бути суспільний устрій в Україні, щоб той потенціал розкрився найкращим чином? Наша чи не головна мета — уникнути періоду дикого капіталізму, дикого, хижацького нагромадження капіталу в окремих руках, коли потенціал народу використовується виключно в інтересах небагатьох, а вже потім, через кілька поколінь, капіталіст чи бізнесмен (назвіть як завгодно), насмоктавшись як слід, починає жалувати якусь дещицю на милосердні справи. І натомість потребує, щоб народ прославляв його як великого гуманіста. Саме цього треба уникнути. А для цього дивитись на капіталізм не схарапудженими від захвату очима, якими наші перекупки дивляться на їхні прилавки, а тверезо, аналітично, усвідомлюючи, який шлях пройшли ті народи, які досягли свого нинішнього добробуту і яких жертв це їм коштувало на тому шляху. І водночас усвідомлюючи, де ми зараз знаходимось, на якому рівні розвитку.

Академік Сахаров, один з найсвітліших розумом і чесністю людей нашого часу, говорив, що треба поєднати кращі риси капіталізму і соціалізму в сучасному суспільстві. Так-так, і соціалізм має свої цінності. Не наш, бо він звироднів через монополію в країні однієї партії, а нормальний соціалізм, представлений партіями соціалістичного Інтернаціоналу. Соціальна захищеність людини, безплатне навчання, яке дає їй можливість реалізувати свої здібності, безплатна медична допомога, підтримка інвалідів і старих людей — то все соціалістичні цінності. Зовсім недаремно, скажімо, в 20-й статті Конституції Німеччини записано, що вона є демократичною і соціальною державою. І на моє запитання, що за цим стоїть, колеги, депутати бундестагу, сказали саме про те, що й ми маємо на увазі, коли говоримо про соціальну справедливість: рівні можливості для навчання, охорони здоров'я, державна підтримка багатодітних, інвалідів і т. д. Тобто, підтримка тих, хто, як би не старався, сам не впорається з життєвими проблемами, і забезпечення стартових умов для реалізації здібностей кожної здорової людини. В цьому й полягає справедливість суспільства в його ставленні до особи. Але згадаймо, який складний, а в певні періоди й страдницький (для себе й для інших) шлях пройшов до цього німецький народ, не забуваймо й про те, що в цій країні інтереси трудового люду захищає авторитетна соціал-демократична партія і впливові, згуртовані профспілки.

Але й при явних надбаннях окремих держав є підстави стверджувати — ідеального суспільного устрою не існує і, певно, не може існувати. Та є вже в світі країни, які наблизились до ідеалу настільки, наскільки це можливо в нашому недосконалому світі і з врахуванням недосконалості людської. І це саме ті країни, які поєднали переваги капіталістичного способу виробництва з соціалістичними й загальнолюдськими цінностями, тобто з ідеями соціальних прав людини, які вона має вже тому, що народилася на світ. Говорю це не тільки тому, що десь вичитав про ці країни, а головним чином тому, що не раз там був і бачив, як живуть люди і розмовляв з ними про їхнє життя. Саме заради того, щоб бачити світ на власні очі, а не в спотвореному дзеркалі нашої тодішньої преси й політичної літератури, я й здійснив у свій час кілька навколосвітніх рейсів на турбоході «Максим Горький» як член його екіпажу. Пильно вдивлявся і в ту ж Бразилію, і в США, і в Німеччину, і в інші країни, бачив їх понад сімдесят. Тому то сьогодні деякі «відкриття» моїх окремих колег, які, ставши депутатами, побували в двох-трьох країнах у складі різних делегацій, іноді здаються мені просто смішними. Ми, моряки, бачили безліч країн, бачили з середини, а не на прийомах, і вельми ретельно співставляли й міркували.

Так от, на моє глибоке переконання, найбільше наблизились до прийнятного для нас ідеалу устрою скандинавські країни в цілому і кожна з них зокрема. І саме тому, що в них найбільш послідовно реалізовані соціал-демократичні ідеї.

Скажімо, в Данії процент податку залежить від прибутку, який має людина. Робітник віддає державі у вигляді податку 30—40 відсотків зарплати, а підприємець, бізнесмен — до 70 відсотків. Чим більший прибуток маєш — тим більшу його частину бере держава, не кажучи вже про те, що в абсолютних цифрах податки, які сплачує робітник і власник підприємства — незрівнянні величини.

Не слід думати, що датський чи шведський робітник, фермер чи будь-який бізнесмен з задоволенням сплачують податки. Той же шведський фермер іноді ремствує: працюю до сьомого поту, а держава забирає в мене левову частку, щоб лікувати різних там наркоманів і підгодовувати якихось бродників. І його ремствування здаються справедливими. Але тільки на перший погляд. І говорять вони лише про те, що ідеального суспільства не існує хоча б через людську недосконалість. Але подумаймо, що було б з того ж робітника чи фермера, чи бізнесмена без держави, без суспільства? Ніщо. Забезпечувати роботою певну кількість людей і таким чином мати з цього зиск — то лише прямий інтерес бізнесмена. Але, крім зарплати робітника, є ще інші потреби, є суспільні потреби. Матері народжують дітей, вирощують їх, тим дітям треба дати освіту, кваліфікацію. Тільки тоді вони стануть робітниками, інженерами, викладачами, бізнесменами. Процес цей безкінечний і на кожній своїй стадії потребує витрат, коштів. Отож бізнесмен зобов'язаний суспільству значно більшою мірою, ніж він собі може думати. І вимоги суспільства до нього — цілком справедливі. Саме бізнесмен більше, ніж хто інший, об'єктивно зацікавлений у процвітанні суспільства, інакше він просто не матиме потрібних кадрів. Так само він зацікавлений у суспільному мирі, у відсутності соціальних катаклізмів. Він не завжди розуміє цей свій інтерес і саме тут на сцену виступає держава, яка бере з нього податки і разом з ними бере на себе справи соціальні — безоплатне навчання, утримання правоохоронних структур, охорону здоров'я, в кінцевому рахунку — підготовку кадрів. Цим самим держава створює умови, які можна виразити соціал-демократичним девізом: шанси — здібним, впевненість — всім!

Тобто, держава дає можливість діловій людині реалізувати свої здібності, мати власність, жити заможніше за інших, і разом з тим і всі звичайні люди, з середніми здібностями, а таких — більшість, мають роботу, досить високу винагороду за неї, пенсії, допомогу, навчання, охорону здоров'я і всі інші соціальні послуги. Досягається певна соціальна гармонія. Суспільство, можна сказати, використовує здібних, ділових і в їхніх інтересах, і в інтересах усіх. Бо ті, здібні, без суспільства, повторюю — ніщо.

Сергій ПРАВДЕНКО,
народний депутат України.

(Закінчення в наступному номері).

ПЕРШИЙ СНІГ НА ПОРОЖНЬОМУ МІСЦІ,

або Про нараду, якій не раді

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

Нарада завершилась, я гадаю, безславно і безрезультатно. Як для її організаторів, так і учасників. Хоча більшість і підтримала у своїх виступах Акт про незалежність України (до речі, у вустах багатьох це стає вже звичайною словесною атрибутикою, що, на жаль, не завжди підтверджується ділом), багато які питання найближчого нашого майбутнього залишаються відкритими.

Після закінчення наради враженнями від побаченого і почутого поділився народний депутат України І. Заєць:

— Враження гнітюче, передусім тому, що юридично немає ніяких підстав для роботи такої наради. Тим більше для прийняття рішень. Річ у тім, що цей захід був оголошений як нарада народних депутатів усіх рівнів областей Півдня і Сходу України, тобто це означає, що участь у ній беруть такі структури й одиниці як делегації областей. Тому повноваження цих делегацій мали бути підкріплені відповідними документами від обласних Рад. По-друге, не створили мандатну і редакційну комісії. Перша мусила перевірити ці повноваження і доповісти учасникам наради про те, яка з делегацій має повноваження, яка — ні. Редакційна комісія мала зробити чітку доповідь про надходження пропозицій, їх оцінку. Цього не було, бо як такої комісії не обрали. Як мені відомо, не було встановлено квоти для делегацій, вони приїздили у різному кількісному складі (від 2 до 30 чоловік). Усе це дає мені змогу констатувати: юридично нарада не має ніяких підстав приймати ті чи інші документи. Якщо ці документи будуть прийняті під гаслом наради народних депутатів, це — порушення закону. І ми мусимо сказати чітко, що така діяльність саме в цьому випадку — коли збираються представники влади — недопустима. Адже саме вони мали подбати про юридичний статус цієї наради. Переконаний, що це зібрання мало на меті не пошук шляхів для забезпечення демократії і незалежності, а збурення ситуації на Україні.

— Чи мали ви запрошення на цю нараду?

— Я мушу сказати, що ніхто нас сюди не запрошував, так само, як і делегації з інших регіонів України. Мені так і сказав тут колега по українському парламенту Чародєєв: я тебе не запрошував. А привела мене сюди турбота за самостійну Україну. У нас сьогодні, на щастя, немає міжнаціональних сутичок, але комусь дуже хочеться цю змію міжусобиць запустити між нашими українським і російським народами

— Якими вбачаєте наслідки донецької наради?

— Якщо засоби масової інформації подадуть цю нараду у належному справедливому плані, то, гадаю, консервативні сили матимуть ще одну велику поразку. Якщо ж промовчать або подадуть неправильну інформацію, то це буде плюс реакції.

Юрій ДОЦЕНКО.
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

Життя Рад

Третій не зайвий

Уже третя на Львівщині районна Рада заявила про свій саморозпуск. Сталося це у віддаленому гірському Турківському районі, який здавна асоціювався для випускників львівських вузів із «зоною заслання». І гори, і штучні перешкоди спричиняли те, що Турківщина стала своєрідним заповідником застійних явищ. Занепале господарство і благоустрій району, занедбане шляхобудування

19 серпня голова райвиконкому М. Федаш і його колеги з апарату взяли участь у роботі пленуму райкому партії, який продемонстрував лояльність до путчистів. Потім голова Ради і райвиконкому зволікав із опломбуванням приміщення райкому партії, і його соратники дістали змогу почистити столи і замести сліди. Ці та інші факти були викладені у заяві групи депутатів, яку розглянула сесія.

Новим головою Ради і виконкому став М. Михайлик, керівник місцевого проводу Руху.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львівська область.

Експрес-новини

Президент СРСР М. Горбачов відбув учора до Мадріда, щоб узяти участь у відкритті мирної конференції з питань врегулювання кризи на Близькому Сході.

За повідомленням канцелярії французького президента, 30 жовтня на півдні Франції відбудеться зустріч Ф. Міттерана з М. Горбачовим.

* * *

Міністри закордонних справ ЄЕС зустрілися в Брюсселі, щоб прискорити переговори про укладення європейського політичного союзу. Відповідний документ має бути підписано через шість тижнів. Міністри також обговорять проблеми миру на Близькому Сході та кроки, спрямовані на припинення війни в Югославії.

* * *

Учора до Лондона прибув з офіційним візитом президент Казахстану Н. Назарбаєв. Він проведе переговори з прем'єр-міністром Великобританії та іншими членами кабінету.

* * *

Агентство ТАНЮГ повідомило, що переговори з хорватськими ополченцями в місті Дубровнік про здачу зброї провалилися. Югославська армія знову розпочала артилерійський обстріл міста.

* * *

За попередніми даними, на виборах до польського парламенту, що проходили в неділю, найбільшу кількість голосів — 14,5 відсотка — одержав Демократичний союз — партія колишнього прем'єра країни Т. Мазовецького. На другому місці — Рада демократичних та лівих сил.

* * *

Протягом останніх трьох днів турецькі військові літаки бомбардували табори курдських повстанців, які добиваються утворення курдської держави на південному сході Туреччини.

Двадцята частина Європи

Референдум—за міжнародною етикою

Подивімося на календар: до першого грудня залишилось трохи більше місяця. Так, практично через місяць вирішиться, чи існує у світі незалежна держава Україна.

Не перелічуватиму тут проблем, які треба розв'язати, питань, які треба вирішити до цього моменту. Всі ми усвідомлюємо, що їх безліч і всі вони сумуються в єдиній тезі: Верховна Рада і уряд повинні діяти протягом цього часу так, щоб народ України побачив, відчув переваги незалежності. А відтак — не тільки висловився на її користь, а й почав працювати задля її повного втілення в життя.

Віддаючи пріоритет внутрішньому аспектові унезалежнення України — власне голосуванню ми не повинні забувати і про зовнішній бік справи. Іншими словами, потрібно зробити так, щоб міжнародне співробітництво могло через своїх представників дізнаватися про хід виборчої кампанії, процедуру голосування й підбиття підсумків, підтвердити їх демократичний характер і таким чином полегшити сприйняття появи нової держави на карті світу.

Ми здебільшого легковажно ставимось до власної незалежності. Ми — маю на увазі широку українську громадськість — не усвідомлюємо, якого масштабу перетворення, навіть катаклізми спричинить вихід України у світ. Уявімо на хвилину, що на європейській карті зникають (або з'являються) Франція чи Італія... Катастрофа? Політико-економічний землетрус? Безперечно. Україна ж практично не поступається цим континентальним грандам ні за територією, ні за населенням, ні за промисловим та аграрним потенціалами.

Світове співтовариство виявляє граничну обмеженість у визнанні нової держави саме з огляду на українські обсяги. Воно волів сім (сімдесят сім!) разів відміряти нашу здатність забезпечити права й свободи громадянам України і не порушити при цьому прав і свобод громадян решти держав світу, починаючи з сусідів. А лише потім — визнати Україну.

Ми можемо полегшити своє входження до загальноєвропейського процесу, прискорити дипломатичне визнання, інтеграцію у світову економіку. Для цього потрібно серед інших заходів, запросити до республіки спеціальну місію так званого «Бюро за вільні вибори» — структури, створеної в рамках НБСЄ і покликаної «освячувати» демократичність волевиявлення населення в ході виборів і референдумів. Бюро надсилало своїх спостерігачів до багатьох країн Європи: вони були присутні на виборах у Болгарії, перебували у Польщі на жовтневих парламентських виборах.

Так само було б доцільно запросити відвідати Україну в цей період впливових громадських, релігійних діячів, журналістів з країн Заходу і Сходу показати, як проходить передвиборна боротьба, чи надають ся рівні можливості всім кандидатам, словом засвідчити демократичність процесу, що, власне, істотно гарантує стабільність і добробут нової держави. Взяти на себе місію запрошення після прийняття відповідного рішення Верховною Радою могло б Міністерство закордонних справ України. Безперечно, результати референдуму — справа самодостатня й «затвердження» іноземцями не потребує. Але нова міжнародна етика, власний інтерес України полягають у тому, щоб у Києві і Харкові, Львові й Одесі напередодні 1 грудня і в цей день перебували запрошені нами гості з-за кордону. Ці професіонали виборчого процесу подадуть нам доброзичливу допомогу, добру пораду, а після оголошення результатів разом з нами радітимуть новій державі України.

Андрій ВЕСЕЛОВСЬКИЙ.

Погляд

ВІТАЮ ВАС, МОНА ЛІЗА!

Мистецтвознавці давно вже скаржаться на те, що японські магнати скуповують на різних аукціонах світові шедеври. І справді, деякі приватні колекції та галереї при великих корпораціях у «країні, де сходить сонце», стали всесвітньовідомими, створюючи неабияку конкуренцію старим храмам культури Європи і Америки. Але один з токійських музеїв вирішив привернути до себе увагу відвідувачів не старовинними полотнами, а... пародіями на них. Як бачите, там можна не тільки посміятися над персонажами картини, а навіть і «поручкатися» з деякими із них.

Фото ТАРС.

Справи кримінальні

КОРОЛЬ ПРОТИ «КОРОЛЯ»

НІКОЛИ не ходіть сюди, це дуже небезпечно, — попереджують місцеві жителі приїжджих, — багато людей гинуть і одержують каліцтва від розставлених тут мін-капканів. Недавно західний журналіст був смертельно поранений, коли намагався пройти в район, що контролює Кун Са.

Идеться про тайсько-м'янманський кордон, власне, про важкодоступний район — «міні-королівство», яким керує король наркомафії Кун Са. Йому 56 років, і ось уже близько 30 з них він є одним із головних постачальників наркотиків у світі. Його «королівство» являє собою велику частину «золотого трикутника» площею приблизно 12 тисяч квадратних кілометрів і розташоване в районі перетину кордонів Таїланду, Лаосу і М'янми (колишньої Бірми). Високогір'я не дозволяє місцевим селянам вирощувати рис та інші культури. Однак для маку, який є сировиною для опіуму і героїну, кращого місця не знайти. Знайшовся організатор — Кун Са, в джунглях з'явилися численні макові поля і лабораторії для виготовлення героїну.

Кун Са оточив себе добре озброєною армією бойовиків, яка налічує близько 20 тисяч чоловік і складається головним чином із молоді. Одержуючи лише шість доларів на місяць, вони трудяться, як і селяни, на макових полях, а в разі ускладнення обстановки (чи то уряд однієї із країн, прилеглих до «золотого трикутника», чи то угруповання, які суперничають, задумають посягнути на «власність» Кун Са) беруться за зброю. Є, звичайно, і контингент, який постійно чергує, блокуючи підходи до баз наркомафії.

Всього, зі слів самого Кун Са, його підлеглі — а їх 8 мільйонів — обробляють більш як 166 тисяч гектарів макових полів, що принесло йому прибуток, наприклад, в 1989 році в розмірі 93 мільйонів доларів. За оцінками американських спеціалістів, ця цифра занижена. Вони стверджують, що в той рік у районі «золотого трикутника» було виготовлено майже 2600 тонн опіуму, за один кілограм якого в цьому регіоні Кун Са одержує 400 доларів. Селянам же він виплачує не більш як 120 доларів.

За даними західних джерел інформації, світове суспільство з метою боротьби з наркомафією у Південно-Східній Азії, в пошуку і знищенні макових полів, на лікування наркоманів тощо щорічно витрачає близько 570 мільйонів доларів. Їхто, як заявляє Кун Са, так не вистачає народам, що населяють райони «золотого трикутника» і тайсько-м'янманського кордону. Він нагадує, що ось уже 17 років пропонує Заходу закупити у нього весь урожай маку і тим самим докорінно вирішити проблему наркотиків, витративши на це менше коштів. «Але Захід чомусь мовчить...»

Виготовляється опіум і безпосередньо на території Таїланду. Так, тільки в 1989 році спеціальними силами у боротьбі з наркотиками було виявлено і знищено більш як 5 тисяч гектарів ділянок маку в північних провінціях країни. Всього ж у Таїланді посівні площі маку оцінюються в 20 тисяч гектарів. Бюро контролю за наркотиками зазначає, що його виробництво і транзит із сусідніх країн через територію Таїланду останнім часом зросли і перетворилися в неабияку проблему для уряду.

З метою вирішення проблеми наркотиків уряд Таїланду основні зусилля зосередив на трьох аспектах — на розробці законів, що регламентують боротьбу з наркобізнесом, на проведенні силами спеціального призначення бойових операцій проти наркомафії і, нарешті, на всебічному співробітництві з організаціями США, ФРН, Канади, країн Скандінавії, Лаосу і М'янми, які ведуть боротьбу з наркобізнесом, але це, очевидно, більше стосується проблем транзиту наркотиків.

Сьогодні в Таїланді вироблена спеціальна програма соціально-економічного розвитку північних районів країни, в тому числі і «золотого трикутника», і курирує її сам король.

Петро МЕДВЕДЄВ.

Бангкок.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Член редколегії — Володимир Краснодемський.

Черговий редактор — Наталя Дзюбенко.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюско.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори:
Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нессен, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники:
Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти:
Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» проспект Перемоги, 50. 252047, Київ 47.

Індекс 60955.

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 0315209.